

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə respublikamız son illərdə sürətlə inkişaf edib və dünyanın nüfuzlu dövlətlərindən birinə çevrilib. Hazırda Azərbaycan əldə etdiyi nailiyyətlərə görə Cənubi Qafqazın lider dövləti hesab olunur. Bu isə beynəlxalq sosioloqların mərkəzlərin vaxtaşırı keçirdiyi rəy sorğularında, eləcə də xarici nəşrlərdə təqdir edilir, respublikamızın davamlı inkişaf yolunda olduğu xüsusi vurğulanır. Məsələn, ABŞ-ın məşhur dərgilərindən olan "The National Interest" jurnalına müsahibəsində nüfuzlu ekspertlərdən sayılan Hillari Kreymer bildirib ki, Azərbaycanda geniş infrastruktur, texnoloji inkişaf və yeniliklər son illərdə Prezident İlham Əliyevin neft kapitalını böyük məharətlə insan kapitalına çevirə bilməsi sayəsində mümkün olub.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri, akademik Ramiz Mehdiyev çıxışlarının birində deyib ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi dövründə respublikamız sürətlə inkişaf edib, ölkəmizin güclü iqtisadi və hərbi potensialı formalaşmış, cəmiyyət həyatının bütün sahələri müasirləşmiş. Dövlətimiz ümumdünya səviyyəli proseslərin fəal iştirakçısına çevrilib, mühüm siyasi, iqtisadi və humanitar təşəbbüslərin müəllifi və təkanverici

qüvvəsi kimi beynəlxalq arenada böyük nüfuz qazanıb. Qarşıda duran bütün əsas vəzifələr düşünilmiş və məqsədyönlü, elmi əsaslara malik dövlət proqramlarının həyata keçirilməsi nəticəsində uğurla icra olunub, respublikamız "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" İnkişaf Konsepsiyasında nəzərdə tutulan strateji hədəflərə doğru inamla irəliləməkdə davam edib.

Akademik Ramiz Mehdiyev rəsmi statistikaya əsaslanaraq Azərbaycanın qısa dövr ərzində dünyanın aparıcı maliyyə və iqtisadi qurumlarının, bəy mərkəzlərinin diqqətini cəlb edən yüksək nəticələr əldə olunmasını da diqqətə çatdırıb. Alim bildirib ki, sosial-iqtisadi sahədə əldə olunmuş nailiyyətlər həqiqətən də heyətamizdir. Belə ki, 2004-cü ildən sonra ötən dövr ərzində ölkə iqtisadiyyatı 3,4 dəfə artıb, yoxsulluğun səviyyəsi 5,5 faizə, işsizlik isə 4,8 faizə enib.

Azərbaycanda müasir sosial-iqtisadi infrastruktur yaradılıb, respublikanın enerji təhlükəsizliyi tam, ərzaq təhlükəsizliyi isə əsasən təmin olunub. Minlərlə istehsal obyekti yaradılıb, müasir texnologiyalara əsaslanan zavod və fabriklər, texnoparklar fəaliyyətə başlayıb. Nəhəng infrastruktur layihələrinin reallaşdırılması nəticəsində Azərbaycan Cənubi Qafqazın və Xəzər dənizi hövzəsinin nəqliyyat-logistik mərkəzinə çevrilib. Regional inkişaf proqramlarının davamlı olaraq həyata keçirilməsi bölgələrin simasını əsaslı şəkildə dəyişdirib və müasirləşdirib.

Prezident İlham Əliyev böyan edib ki, "bizim bütün təşəbbüslərimiz Azərbaycan xalqının daha da yaxşı yaşamasına yönəlib və yerlərdə dəstəklənir. Dövlət siyasətinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır". Məhz buna görə də enerji resurslarının ixracından əldə olunan milli gəlirlərin böyük qismi mühüm sosial proqramların həyata keçirilməsinə, ölkədə insan kapitalının formalaşdırılmasına, elmin inkişafına, təhsilin səviyyəsinin yüksəldilməsinə, cəmiyyətin həyatının bütün sahələrində müasir standartların, innovasiyaların tətbiqinə yönəldilir.

Xatırladıq ki, Azərbaycan iqtisadiyyatının global böhran fonunda belə inkişafı beynəlxalq təşkilatların hesabatlarında da əksini tapır. Təsədüfi deyildir ki, bir qədər öncə dərc edilmiş "Global rəqabət qabiliyyəti: 2015-2016" hesabatında Azərbaycan

dımlarımız məhz ona hesablanıb ki, bütün infrastruktur layihələri qısa müddətdə başa çatsın. Bu layihələrin icra edilməsi nəticəsində biz bütün infrastrukturumuzu yeniləşdirəcəyik. Çünki bizim infrastruktur layihələrimizin yaradılması sovet dövründən başlamışdır. Onların bir hissəsi köhnəlməmiş, bir hissəsi sıradan çıxmışdır. Həyat yerində durmur, indi yeni texnologiyalar vardır, yeni ixtiralar üzə çıxırdır. Biz elə etməliyik ki, infrastruktur sahəsində heç bir çatışmazlıq olmasın".

Dövlət başçısı İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə ayrılan vəsaitlər hesabına son illər ərzində paytaxt

sından İran İslam Respublikası dövlət sərəhdinə qədər birxətli 8,3 kilometr uzunluğunda yeni demir yolu xəttinin tikintisinə start verilib.

Qısa zaman ərzində Astaraya çayı üzərində tikiləcək demir yolu körpüsünün aşırımında 8 ədəd 32 metr dərinliyində özüllü qoyulub. Astaraya stansiyasından İran İslam Respublikası dövlət sərəhdinə qədər birxətli 8,3 kilometr uzunluğunda demir yolu xəttinin 5 kilometrində torpaq yatağının işlənməsi başa çatdırılacaq. Relyefi mürəkkəb olan əraziyə 100-ə yaxın texnika cəlb olunub. Bu günə kimi 33970 kubmetr qum, 26000 kubmetr qaya daşı, 172732 kubmetr

və Çinlə yanaşı, Avropa İttifaqı ölkələri də İpək Yoluna qoşulacaqlar. Yəqin ki, gələcəkdə Koreya Respublikası da bu sərfəli nəqliyyat dəhlizində bəhrələnmə biləcək. Hazırda Ukrayna – Gürcüstan – Azərbaycan – Qazaxıstan – Çin marşrutu üzrə yola sərf edilən vaxt, təqribən, 11 gün çəkir. Gələcəkdə isə bu müddətin 10 gündə azaldılması gözlənilir.

Xatırladıq ki, bu il yanvar ayının 14-də Azərbaycan, Qazaxıstan, Gürcüstan və Ukrayna TRACECA dəhlizinin strateji tərkib hissəsi olan və ildə 15 milyon tondan çox yükdaşıma potensialına malik Transxəzər beynəlxalq nəqliyyat marşrutu üzrə yükdaşımalar üçün rəqabətqabiliyyətli güzəştli tariflər müəyyən edilməsi barədə protokol imzalayıblar.

Yeri gəlmişkən, beynəlxalq yükdaşımalarda hava nəqliyyatı da iştirak edir. Məsələn, Azərbaycanın "Silk Way West Airlines" aviaşirkəti bu yaxınlarda Bakı ilə Yaponiyanın Komatsu şəhəri arasında birbaşa yük hava yolu açıb. Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportundan Komatsu hava limanına ilk reys həyata keçirən təyyarədə 34 ton kommersiya yükü olub. "Silk Way West Airlines" aviaşirkəti bu marşrutla ən müasir

Azərbaycanda infrastrukturun yeniləşməsi, qurulması istiqamətində böyük işlər görülüb. Lakin hələ həyata keçiriləcək tədbirlər də az deyil. Ancaq görülən işlər kifayət qədərdir. İnsanlar bu yeniliklərə öyrəşirlər. İndi misal üçün 5 – 7 il bundan əvvəlki vəziyyəti yada salanda görürük ki, yerlə göy qədər fərq vardır. Aeroport yolu, körpülər, qovşaqlar, tunellər tikilir, özü də hər yerdə...

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev kənd yollarının tikintisinə də xüsusi diqqət yetirib. Dövlət başçısı

rində də prioritet məsələ kimi önə çəkilib. Paytaxtın prospekt və küçələrinin yenidən qurulması və genişləndirilməsi daim diqqət mərkəzində saxlanılıb. Çünki Bakının mürəkkəb nəqliyyat şəraiti, avtomobillərin sayının gündən-günə artması, tıxaclar yol probleminin həllini zərurətə çevirib. Avtomobillərin hərəkətinin intensiv olduğu ərazilərdə yeni salınan keçidlər, körpülər və yollar piyadaların təhlükəsiz hərəkətinə şərait yaratmaqla yanaşı, gözoşqayan dizaynı, ən müasir avadanlıqla təchizat baxımından paytaxt üçün çox mühüm yenilikdir.

Ötən illər ərzində paytaxtda 60-dan artıq yol ötürücüsünün,

Azərbaycanda infrastrukturun modernləşməsi və genişlənməsi

Bakıda, eləcə də ölkənin regionlarında mühüm infrastruktur layihələri uğurla gerçəkləşdirilib. Nəqliyyat-yol kompleksində, həmçinin yol təsərrüfatında sistemli və davamlı tədbirlərin həyata keçirilməsi infrastrukturun tamamilə müasirləşdirilməsinə müsbət təsir göstərmişdir. Elə bunun nəticəsidir ki, Avropa ilə Asiya arasında körpü rolunu oynayan Azərbaycan hazırda çox böyük tranzit imkanlarına malikdir.

Şərqdən Qərbbə və Şimaldan Cənuba gedən yollar məhz respublikamızın keçirdiyi üçün ölkəmiz Şərq ilə Qərb, Şimal ilə Cənub arasında tica-

qıncıl, 4388 köhnə dəmir-beton məmulatı döşənib.

Ərazidə çirkab sularının axıdılması üçün 14 ədəd südürücü qurğunun tikilməsi nəzərdə tutulub. Onlardan dördü artıq hazırdır. Eyni zamanda, demir yolu xəttinin çəkildiyi əraziyə düşən elektrik və qaz xətlərinin köçürülməsi davam etdirilir. Bu işlər yaxın üç ay ərzində başa çatacaq. Həmin əraziyə düşən evlərin köçürülməsi prosesinə yaxın vaxtlarda başlanılacaq. Körpünün və demir yolu xəttinin tikintisinin 2016-cı ilin sonunadək yekunlaşdırılması planlaşdırılır.

Proqnozlar göstərir ki, tam gücü ilə fəaliyyət göstərəcəyi təqdirdə Şimal – Cənub Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizi Avropa ölkələrinin, Rusiyanın, Mərkəzi Asiya və Qafqaz regionlarının Fars körfəzi və Hindistana çıxışına, Xəzəryanı ölkələrin Qara dəniz limanları ilə ticarət əlaqələrinin intensivləşdirilməsinə şərait yaradacaq.

Nəqliyyat infrastrukturunda olduğu kimi, müasir texnologiyaların müxtəlif sahələrdə tətbiqinə xüsusi önəm verilməsi də infrastrukturun miqyasını genişləndirib. Azərbaycan "AzerSpace-1" və "Azersky" peyklərini orbitə çıxararaq dünya kosmik ailesinə qoşulması bunun bariz ifadəsidir. Ölkəmizdə müasir idarəetmənin təmin olunması və səffafliğin artırılması üçün "elektron hökumət" quruculuğu istiqamətində tədbirlərin ardıcıl reallaşdırılması da infrastrukturun həcmi və keyfiyyətinə öz müsbət təsirini göstərib.

Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya dövlətlərinin tranzit potensialının inkişafı üçün bu gün Avropa – Qafqaz – Asiya (TRACECA) nəqliyyat dəhlizinin çox böyük əhəmiyyəti var. Son illər Xəzəryanı ölkələrdən tranzit yolla Avropa istiqamətində daşınan karbohidrogen xammalın beşdə dörd hissəsindən çoxu məhz bu dəhlizin payına düşür.

Artıq ötən ilin avqustandan etibarən tarixi İpək Yolunun bərpası üzrə işlərə başlanılıb. Beynəlxalq Transxəzər nəqliyyat marşrutu ilə birinci sınaq konteyner qatarı Çindən Bakı limanına qədər 4768 kilometr (o cümlədən, demiryolu ilə 4258 kilometr) və dəniz yolu ilə 510 kilometr) məsafə qət edib. Buradan isə Gürcüstan və Türkiyə ərazisi ilə Avropaya istiqamət götürüb. Milli Məclisin deputatı, "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Cavid Qurbanov deyib: "Transxəzər nəqliyyat marşrutunun açılması Azərbaycanın nəqliyyat qovşağına çevrilməsində növbəti addımdır. Bu, yük axını və ölkəyə valyuta axını artırmağa imkan verəcək".

Bu il Ukrayna da Transxəzər beynəlxalq nəqliyyat dəhlizinə qoşularaq Çinə 10 vaqon və 20 konteyner yük göndərib. Sınaq qatarı Qara dənizlə Gürcüstanın Poti limanına, sonra demiryolu ilə Bakıya, buradan isə Xəzər dənizi vasitəsilə Qazaxıstanın Aktau limanına və nəhayət, Çinə gətib.

Marşrutun uğurlu test sınağından sonra Ukrayna və Litva "Vikinq" konteyner qatarının Transxəzər beynəlxalq nəqliyyat dəhlizinə qoşulması barədə memorandum imzalayıblar. Bu, ondan xəbər verir ki, Ukrayna, Gürcüstan, Azərbaycan, Qazaxıstan

"Boeing 747-8F Freighter" yük təyyarələri ilə həftədə iki dəfə münəzəm reyslər həyata keçirəcək.

Azərbaycanda infrastrukturun təminatı mərkəzinin yaradılması məqsədilə bərələr, tankerlər, quru yük gəmiləri, təyyarələr alınıb. Ticarət təyinatlı nəqliyyat marşrutlarının Azərbaycanı keçməsi respublikamıza həm siyasi, həm də iqtisadi dividendlər gətirir. Gələcəkdə isə bu amil bütün Avrasiya regionunun sosial həyatına müsbət təsir göstərəcək.

İndi isə diqqət ölkədə yeni yolların çəkilməsi, köhnə yol-nəqliyyat strukturunun müasir tələblərə uyğun yenidən qurulması məsələsinə yönəlməyə bəslənib. Bu gün Azərbaycanın hansı bölgəsinə, şəhərə və qəsəbəsinə yol çəkilirsə, həmin ərazidə yeni infrastruktur yaradılır, investisiya cəlb olunur, bu isə həyatın, sözlərlə mənada, canlanmasındır. Nahaq yerə demirlər ki, müasir yol dövlətin iqtisadi qüdrətini nümayiş etdirməklə yanaşı, həm də yeni həyatın başlanğıcıdır.

Məhz buna görə də möhtərəm dövlət başçımız bölgələrə, demək olar ki, bütün səfərləri zamanı respublika və yerli əhəmiyyətli yolların yenidən qurulması ilə bağlı konkret tapşırıqlar verib. Bunun nəticəsi olaraq son illərdə Biləsuvar – İran sərhədi, Lənkəran – Lerik, Masallı – Yarıdımli, Gəncə – Daşkəsən – Xoşbulaq, Quba – İspik – Xinalıq, Şamaxı – Pirqulu, Tovuz – Əlibeyli, Şəmkir – Gədəbəy, İsmayilli – Qəbələ, Xaldan – Mingəçevir, Ağdaş – Ləki, Quba – Qəçrəs – Qızılgazma, Qusar – Əniğ – Ləzə, Qaxbəyli – Aşağı Salahlı, Qəbələ – Ağdaş, Oğuz – Qəbələ, Quba – Qusar, Şəki – Qax, Ağstafa – Poylu – Gürcüstan sərhədi, Yevlax – Bərdə və digər avtomobil yollarının yenidən qurulması, ölkədə xilə infrastrukturun əhəmiyyətli dərəcədə inkişaf edib.

tunelin tikilməsi, metropolitenin yeni stansiyalarının istifadəyə verilməsi nəqliyyat sistemində gərginliyi xeyli azaltmaqla yanaşı, paytaxtın simasına da əlavə yaraşlıq qatıb. Milli memarlıq ənənələri və müasir texnologiyalar əsasında inşa olunan, cəlbedici görkəmə malik bu qurğular nəqliyyat sahəsindəki məqsədyönlü infrastruktur siyasətinin real nəticəsidir.

İnfrastrukturun yeniləşdirilməsindən danışırsaq, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu siyasətin bəhrəsi kimi su təsərrüfatı sektorunda son illərdə əldə edilən müsbət

göstəricilərə də nəzər salmaq istərdim. Xatırladıq ki, dövlətimizin başçısı əhalinin içməli su təchizatının yaxşılaşdırılmasını prioritet elan edib. Bununla əlaqədar ötən müddətdə dövlət proqramlarının icrası çərçivəsində istehsalatın içməli su və kanalizasiya xidmətlərinin yaxşılaşdırılması istiqamətində mühüm işlər görüldü, bununla bağlı paytaxt Bakıda, eləcə də regionlarda nəhəng infrastruktur layihələri həyata keçirilib. Abşeron yarımadasının hər bir yaşayış massivinin fasiləsiz su ilə təminatının istiqamətində tədbirlərin həyata keçirilməsi, uzunluğu 16,5 kilometr təşkil edən Şəmkirçay – Şəmkir magistral su kəmərinin çəkilməsi, Mingəçevir şəhərində yeni texnologiyaya əsaslanan sənədləndirici qurğunun istismara verilməsi, Lənkəran, Şəmkir, Quba, Zaqatala, Füzuli, Tovuz və Yarıdımli rayonlarının içməli su çatdırılmasında əhəmiyyətli rol oynayan 4 dəfə düşməmiş ilə bağlı biz daha da ixtisar etməliyik. Təbii bu belədir, ancaq güman edirik ki, biz 2016-cı ildə infrastruktur və biznes layihələrini icra etməklə ölkəmizə daha da böyük dinamizmi verə biləcək və bunu biz edəcəyik".

Ümumiyyətlə, yol tikintisi respublikamızın bütün bölgələrini əhatə etməklə yanaşı, regional xarakter alıb. Belə ki, mühüm nəqliyyat və kommunikasiya layihələri Azərbaycanla bərabər, digər qonşu dövlətlərdə də ərazisini əhatə edir ki, bu da bölgədə çox nəhəng infrastruktur şəbəkəsinin yaradılması deməkdir. Təkrar edirik, qədim İpək Yolunun modernləşdirilməsi, Rusiya və İran istiqamətində tranzit marşrutlarının dünya səviyyəsində yenidən qurulması, Bakı – Tbilisi – Qars demiryolu xəttinin çəkilişinin sürətləndirilməsi çoxşaxəli regional infrastruktur sisteminin yaradılmasının əyani təzahürüdür.

Yol infrastrukturunun yeniləşdirilməsi Bakı şəhəri və ətraf qəsəbələrə

Məhərrəm MƏMMƏDOV,
fəxri demiryolçu,
iqtsadçı-ekspert